

Uit de pastorie – week 37

Wat achter ons ligt

Bij het schrijven van de kerkbode ligt de zondag nog zo vers in het geheugen. Hoewel de kerkgang nog steeds beperkt is, geniet ik zo intens van iedereen die er 's morgens en 's avonds zit. De stille aandacht, het knikken naar elkaar, het weer zien van elkaar, het samen zingen...ik beleef het intenser dan ooit tevoren en heb u/jullie meer dan ooit lief. Terwijl het intussen wel over pittige thema's ging. Over een God Die nota bene de bevrijder van Zijn eigen volk wil doden; over een God Die volstrekt barmhartig maar ook volstrekt rechtvaardig is. Merkte u dat we in beide gevallen bij het kruis van Christus uitkwamen, en dat dat ook de enige plek is waar je éruit komt? Wat is ook het Oude Testament vol van Hem. Het viel me zondagavond bij de geloofsbelijdenis van Nicea nog weer op dat we van de Heilige Geest belijden dat Hij gesproken heeft door de profeten. De Geest van de profeten is Dezelfde als de Geest van Jezus Christus. Hij spreekt niet met twee monden en Hij verandert Zijn spreken ook niet bij de overgang van het Oude naar het Nieuwe Testament. In beide testamenten openbaart de Drie-enige Zich. Het Nieuwe Testament overtreft het Oude hierin dat het Woord vlees wordt en de verzoening haar beslag krijgt in de dood en opstanding van Christus en omdat het heil door de Heilige Geest wordt geschreven in de harten van zowel Joden als heidenen.

Helaas raakte te techniek zondagavond in de war, zodat de thuisluisteraars en -kijkers het eerste deel van de dienst niet konden volgen. Zoals ik in de preek al zei: van electrotechniek heb ik nul verstand, en ik ben blij dat de koster mij niet om raad vroeg. Maar God doet ons géén onrecht als Hij van ons eist wat wij niet geven kunnen, namelijk een volstrekt liefdevolle gehoorzaamheid aan Zijn wet.

Wat voor ons ligt

Zondagmorgen zal de heilige Doop bediend worden aan Siebren Jacobs. We lezen het doopformulier dat zo raak en diep vertolkt wat de Heere in onze doop zegt en doet. Het formulier kruisigt alle oppervlakkigheid bij de doop en leert ons dat wij zó aan Christus verbonden worden dat er voor ons niets anders op zit dan met Hem mee te sterven en op te staan. Wanneer dit een geloofsverbondenheid is, delen wij bovendien in Zijn verzoenende genade en weten we ons door Hem van al onze zonden bevrijd en gerechtvaardigd. Wie zo zijn/haar doop overdenkt, kan met Paulus wel uitroepen: O, diepte van rijkdom, zowel van wijsheid als van kennis van God... (Rom.11:33). Met onze doop zijn we daarom nooit klaar, ook als gemeente niet. In de doopdienst zullen we opnieuw een gedeelte lezen uit Exodus. We maken een sprong naar Exodus 6. Mozes' eerste ervaringen bij de Farao zijn niet hoopgevend, integendeel. De greep van de slavendrijver wordt alleen maar strakker – een herkenbaar patroon in het handelen van de afgoden: hoe meer je je wilt loswrikken, hoe steviger hun greep op je wordt. De Heere had het Mozes al voorzegd. Toch is hij teleurgesteld (Ex. 5:22-23). Maar wie zal Gods hoog besluit ooit keren? In hoofdstuk 6 begint de Heere te spreken over het verbond waaraan Hij gedacht heeft. Dáár hangt al onze redding van af. Stof genoeg om ook rond onze doop te overdenken.

In de avonddienst gaat ons oud-gemeentelid ds. Groot Karsijn voor. Inmiddels is hij in Gelderland neergestreken, namelijk in Herwijnen in de Tielerwaard. Ook met hem een gezegende dienst toegewenst. Zelf hoop ik in de IJsselmuidense Dorpskerk voor te gaan.

Bezinning

Een crisis legt van alles bloot en keert ons binnenste buiten. Dat is in het geestelijk leven zo bij verzoeking en beproeving, dat is ook zo in het maatschappelijk leven. In de media is de vraag al opgeworpen of de coronacrisis in het kerkelijk leven een leegte blootlegt nu blijkt dat gemeenteleden tijdens de crisis zijn afgehaakt. We lezen van gemeenten die voormalige kerkgangers missen bij het aanmelden voor de erediensten, er worden jongeren gemist en de indruk is gewekt dat het thuis kunnen volgen van erediensten het voor sommige gemeenteleden wint van de daadwerkelijke kerkgang, zeker als je via internet ongemerkt ook diensten in andere gemeenten kunt volgen. Welke verbondenheid aan de Heere en aan elkaar blijft er in en na de crisis over?

De afgelopen maanden heb ik echter ook een andere kant op gedacht. Namelijk of de crisis niet het faillissement van het gezin heeft blootgelegd. Dat klinkt heel dramatisch en ongenueanceerd, maar misschien is het wel erger dan we vermoeden. Het begon bij mijzelf toen ik zag dat er iets van opstand begon te ontstaan tegen de maatregelen van de regering. Jongeren bleven samscholen, er kwam

langzaam maar zeker meer agressie tegen politie en boa's, intussen neemt het aantal vernielingen en (al dan niet geweldloze) protestmarsen toe. De dronkenschappen en de racepartijen die we hier langs de Zwolseweg elk weekend mogen meebeleven, baren ons zorgen. Hebben jongeren nog wel een thuis? En welke sfeer hangt er in gezinnen als er zoveel ongeremde emotie en agressie uit moet? Intussen hebben veel gezinnen thuis een onderwijsomgeving moeten verzorgen omdat de scholen dicht waren. Ouders kregen onverwacht een toegevoegde taak in het onderwijs – iets wat niet overal vanzelf ging.

En nu denken we in de kerk na over catechese en winterwerk. Allerlei jongerenactiviteiten gingen het afgelopen halfjaar niet door. Ouders hebben wellicht gemerkt dat ze ook hierin hun kinderen iets extra's moesten bieden, om hun geestelijke leven te bevorderen. Hoe ben je met je kinderen betrokken bij de online-diensten? Hoe geef je als ouders ruimte aan de vragen die ze anders aan anderen zouden stellen? Hoe ben je kerkje in de kerk?

Ik wil maar zeggen: in de coronacrisis is het zwaartepunt weer in de gezinnen komen te liggen. Iets van het klassieke en bijbelse besef dat het gezin de hoeksteen van de samenleving is. Maar....zijn we daar in onze gezinnen nog op berekend? Hebben we het zwaartepunt van de opvoeding van onze kinderen niet stilletjes verlegd naar buiten het gezin: de kinderopvang, de scholen, de kerk, de hulpinstanties...? Begrijp me goed: al deze instellingen zijn goed en behulpzaam, dus geen kwaad woord erover. Maar in toenemende mate vraag ik me af of het zwaartepunt van de opvoeding niet buiten het gezin is komen te liggen. En dus wordt ook de verantwoordelijkheid buiten het gezin gezocht als het niet goed gaat. Dan wordt naar de scholen gekeken, de instanties – en als het om het geestelijk leven gaat, wordt er naar de kerk gekeken. Of we als kerk wel alles op alles hebben gezet, in de erediensten, de catechese, het jeugdwerk, om onze kinderen erbij te houden. Dat laatste mag men van de kerk verwachten, maar zonder dat het zwaartepunt van de verantwoordelijkheid bij het gezin zelf wordt weggehaald. In de 3e vraag van het doopformulier gaat het zélf onderwijzen principieel vooraf aan het laten onderwijzen. Bijbels gezien wordt een kind het meest gevormd door zijn ouders. Een kind leert bijbels gezien het meest van de wijsheid van vader en moeder. De bloedband, de veiligheid en de geborgenheid van het gezin zijn het meest vruchtbare klimaat voor een inhoudelijke overdracht en vorming.

In alle openheid: een van onze kinderen vroeg als ukkie ooit aan mij: 'Pap, hebt u wel op de vaderschool gezeten?' Toen ik ontkennend antwoordde, was het antwoord 'Dat dacht ik al'. Dus denk niet dat hier een geslaagde vader aan het schrijven is. Na de preek over Mozes en Zippora ligt het me op het hart om een appèl te doen op de kerk en de samenleving, om mensen die met elkaar trouwen en een gezin hopen te stichten, te leren verantwoordelijkheid te nemen. Er wordt mijns inziens teveel geschoven met verantwoordelijkheid, ook in huwelijken. Te snel schiet men vanuit een verantwoordelijkheidspositie in een slachtofferpositie. En dat maakt de problemen en conflicten alleen maar erger. Even had ons land een minister voor gezinszaken, maar een lang leven was dit ministerie niet beschoren. Het gezin is uit het denken verdwenen. De politiek en de overheid lijken hiervoor geen verantwoordelijkheid te willen nemen. Integendeel: het huwelijks- en gezinsrecht is de laatste jaren alleen maar verder uitgekleeft. Toen ik in een van de vorige gemeentes aan de burgemeester vroeg of de overheid bij de huwelijksluitingen geen taak heeft ter voorkoming van iets als huiselijk geweld en echtscheiding, was het bescheiden antwoord dat de overheid zich daar niet mee mag bemoeien. Maar intussen zien we de samenleving ontaarden, zien we jongeren verdwalen, ontsporen en kapot gaan – en wie gaat het ter harte? 'Verweesde generaties', heet het boekje van drs. R. Toes dat recht tegenover mijn bureau staat. Ik zie het staan nu ik dit schrijf. Laat er veel en hartelijk gebed zijn voor de gezinnen. En ín de gezinnen. Van harte hoop ik dat het denken over het gezin op de agenda van kerk en overheid terugkeert nu we moeten gaan nadenken over het nieuwe normaal. We zullen de gezinnen meer rust moeten gunnen en wellicht ook meer moeten helpen – liefst aan de voorkant, dat wil zeggen: bij de voorbereiding op het huwelijk en het toerusten binnen het huwelijk. Zou de Heere geen rijke zegen willen verbinden aan de inzetten die Hij ons Zelf gaf?

Ten slotte

Met een hartelijke groet van mijn vrouw en mij rond ik mijn schrijven af. De Heere zij u nabij.
Uw A.J.M.